

İlköğretim Öğretmenlerinin Okul Nöbet Görevleri Üzerine Bir Değerlendirme

An Evaluation on School Guard Duty of Primary School Teachers

Gökhan GÜNAY *, Fatih Mutlu ÖZBİLEN **

Özet: Okullarda eğitim-öğretim sürecinin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi; okulun fizikî imkânlar, güvenlik ve disiplin gibi önemli ihtiyaçlarının giderilmesiyle mümkündür. Bu ihtiyaçların giderilmesinde ise büyük ölçüde öğretmenlere yüklenen okul nöbet görevinin önemli bir rolü bulunmaktadır. Bu çalışmada okulların işleyişinde bu derece büyük önemi olan okul nöbet görevi sürecinde öğretmenlerin neler yaptıkları, ne gibi faaliyetlerde bulduklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde Çanakkale İli, Biga İlçesinde yer alan Güvemalan İlkokulu ve Güvemalan Ortaokulu'nda görev yapan toplam 10 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma betimsel nitelikte olup, nitel araştırma yöntemi ile oluşturulmuştur. Veri toplama aşamasında yapılandırılmamış gözlem tekniği kullanılmıştır. Öğretmenlerin iki haftalık süreç boyunca okul nöbet görevleri esnasında yaptıkları faaliyetlere ilişkin veriler, okulun dört ayrı noktasından kayıt yapan okul güvenlik kamera görüntüleriyle elde edilmiştir. Bu görüntülerden alınan gözlem notları ile gözlem sonuçları ortaya koyulmuştur. Araştırma sonucunda öğretmenlerin okul nöbet görevleri sürecinde görevlendirildikleri okul alanlarında dolaştıkları, belli bir sabit noktadan öğrencileri gözlemledikleri, koridorlarda ve bahçede dolaştıkları, öğrencileri okul servis araçlarına bindirdikten sonra sayılarını kontrol ettikleri, öğrencilerle iletişim halinde oldukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte dersler başlamadan önce sınıfları ve okulun diğer bölümlerini kontrol etmedikleri, öğle yemeği zamanı ve öğleden sonraki teneffüslerde nöbet görev yerlerini terk ettikleri veya nöbet görev yerlerinde olmadıkları gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: okul, okul güvenliği, okul nöbet görevi

Abstract: Education process to be conducted healthily at schools is only possible on the condition that needs such as physical opportunities, security and discipline are satisfied. School guard duty given considerably to teachers has an crucial role at meeting the needs. At this research, it has been aimed at determining what teachers do during school guard duty which has such kind of importance in school's running, and what kind of activities they engage. Study group of research consists of 10 teachers serving at Güvemalan primary and secondary schools located on Çanakkale-Biga district at the second term of 2013-2014 academic year. Research is descriptive, and it is formed with qualitative research technique. Nonstructured observation has been used at the process of collecting data. Data regarding activities which teachers perform during school guard duty at two-week process is achieved through school security footage shooting at four different spots of school. Observation notes and results taken from these footages have been presented. At research result, it has been detected that teachers wander around the areas to which they have been assigned during process of school guard duty, observe students from a certain spot, walk at the yard and corridor, check students` numbers after they get on school bus, and they are in a communication with students. In addition to this, it has been also detected that they do not check classes and the other parts of school before the course starts, leave their guard duty place at lunch time and breaks after noon, or that they do not stand at their guard duty places.

Key Words: school, school security, school guard duty.

* Doktora Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale-Türkiye, gunay_gokhan17@hotmail.com

** Doktora Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale-Türkiye, fatihmutluozbilen@hotmail.com

GİRİŞ

Okul, toplumun eğitim ihtiyacının karşılanmasıyla görevli toplumsal bir kurumdur. Bir okulun varlığını sürdürebilmesi ise toplumun eğitim gereksinimlerini belli bir ölçüde karşılayabilmesi ile mümkündür (Dönmez, 2001). Bu açıdan bakıldığında okullarda eğitim-öğretim faaliyetlerinin etkili bir şekilde sürdürülmesinde öğrenci ve okul güvenliğinin sağlanması önemli bir gerekliliktir. Nitekim etkili öğrenmeler ancak öğrencilerin kendilerini güvenli bir çevrede olduklarını hissettikleri zaman gerçekleşebilir (Baran, 2002; akt: Tabacanlı ve Bektaş, 2009). Bireyin kendisini güvende hissetmediği ortamlarda etkili bir öğretim ve öğrenmenin gerçekleştirilmesi çok zordur. Güvenli olmayan bir ortamda sağlıklı bir eğitim-öğretimden söz edilemez (Memduhoğlu ve Taşdan, 2007). Önce okulun her bir köşesinde, her bir öğrencinin, kendisini evinde olduğu gibi güvende hissetmesi gerekmektedir. Başka bir deyişle güvenli bir okul ikliminin oluşturulması öğrenci güvenliğini sağlamada temel oluşturur. Okullardaki yönetsel uygulamalar, normlar ve kurallar ise güvenli bir okul ortamını oluşturmada önemli etmenler olarak karşımıza çıkmaktadır (Işık, 2004). Bununla birlikte okul ve öğrenci güvenliğini sağlamada okul yönetimlerince geliştirilen güvenlik politikaları tek başına bir anlam ifade etmez. Okulların ne derece güvenli olduğunu belirleyen birçok faktör vardır.

Okul güvenliği kapsamlı ve çok boyutlu bir konu olduğundan konuya çok farklı açılardan bakmak, farklı tanımlamalar yapmak mümkündür. Eğitim ve öğretim açısından bakıldığında güvenli bir öğrenme ortamının oluşturulması, asayiş ve disiplin açısından bakıldığında okulun düzeni, fiziksel çevre açısından bakıldığında okuldaki fiziksel unsurların tehlike oluşturmaması, gıda güvenliği açısından bakıldığında ise okulda tüketilen gıdaların temiz ve sıhhi olması bu tanımlamalardan bazılarıdır (Turhan ve Turan, 2012). Kısacası okul güvenliği başta öğrenciler olmak üzere tüm paydaşların (öğretmen, veli, yardımcı personel, ziyaretçi vb.) fiziksel, psikolojik ve sosyal bakımdan kendilerini “özgür” hissetmelerinin sağlanmasıdır (Memduhoğlu ve Taşdan, 2007). Eğitimin en temel ögesi olan öğrencilerimizin okul ortamında kendilerini güvende hissedebilmesi için ise okullar içinde bulunduğu toplumsal çevrenin; fiziki, sosyolojik, ekonomik ve politik özelliklerine göre farklı uygulamalara başvurmaktadırlar. Örneğin; okul güvenlik kameraları, okul polisi, güvenlik personeli temin edilmesi, okul ve öğrenci güvenliği hususunda öne çıkan uygulamalardır (Dönmez, 2001; Özer ve Dönmez, 2013; Yaman ve Ayar, 2009). Sosyo-ekonomik statüsü düşük olan okulların birçoğunda ise bu tür güvenlik tedbirleri alınmamaktadır. Bununla birlikte statüsü (özel-devlet) ne olursa olsun ülkemizdeki okulların hepsinde okul ve öğrenci güvenliğinin sağlanması sorumluluğunun büyük bir bölümü öğretmenlere yüklenmiştir. Okullarımızın eğitim-öğretim hizmetlerinin işlerliği, disiplin ve öğrenci güvenliği, yasal bir dayanağı da olan nöbetçi öğretmenlik uygulamasıyla sağlanmaktadır.

“Nöbetçi öğretmenlik uygulaması” ya da başka bir ifade ile “okul nöbet görevi” okullarımızda daha çok teneffüs ve öğle yemeği vaktinde gerçekleştirilen bir görev mahiyetindedir. Öğrenci güvenliğinin en fazla risk altında olduğu teneffüs ve öğle yemeği vakitleri ise, okul kazalarının büyük bir bölümünün meydana geldiği zaman dilimidir (Memduhoğlu ve Taşdan, 2007; Eraslan ve Aycan, 2008). Teneffüslerde öğrencilerin koridorlarda ve okul bahçesinde başıboş ve kontrolsüz bırakılması, sınıfa giriş-çıkışlarda özellikle merdivenlerdeki koşuşturmalar çarpışmalara ve yaralanmalara neden olabilmektedir (Memduhoğlu ve Taşdan, 2007). Astor, Meyer ve Behre (akt: Özer ve Dönmez, 2007) tarafından yapılan bir araştırmada, okullarda meydana gelen şiddet olayları daha çok koridorlar, kantinler (yemekhane) ve okul bahçesi gibi yerlerde, özellikle öğrencileri denetleyecek bir yetkilinin olmadığı zamanlarda meydana geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu yönüyle nöbetçi öğretmenlik uygulaması (okul nöbet görevi) riskli zaman dilimlerinde öğrencileri gözetim altında tutmayı ve olası riskli durumlara müdahale etmeyi gerektirdiğinden okul güvenliğinin sağlanması noktasında önemli bir uygulamadır. Nitekim ülkemizdeki okulların tümünde öğretmenler teneffüslerde öğrencilerin riskli durumlarla karşı karşıya kalmaması için nöbet tutmaktadır (Tabacanlı ve Bektaş, 2009). Ancak her uygulamada olduğu gibi nöbetçi öğretmenlik uygulamasına yönelik birtakım eleştiriler bulunmaktadır. Özellikle öğretmenler; bu

görevin asli görevleri dışında olduğunu, öğretmenlerin özel bir güvenlik ya da ilkyardım eğitiminden geçmediklerini, dolayısıyla bu görevden sorumlu tutulamayacaklarını ya da böyle bir görev veriliyorsa karşılığında ücret verilmesi gerektiği yönünden eleştiriler yöneltmektedir. Milli Eğitim Temel Kanunu'nda ise öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 1973). Bu tanımlamaya dayalı olarak okul nöbet görevi her ne kadar eğitim ve öğretim hizmetleri dışında öğretmene yüklenmiş bir görev olarak algılsa da, okul yönetimlerinde öğretmenlere yüklenmiş yönetsel ve yasal dayanağı, yaptırımları olan bir sorumluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Başka bir ifade ile okul nöbet görevi eğitimin, yönetim boyutunda yer alan ve yerine getirilmesi zaruri bir görevdir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın okul nöbet görevine ilişkin yayınladığı yönetmeliklerde de nöbetçi öğretmenlerin yerine getirmesi gereken iş ve işlemlerin, başka bir ifade ile bu süreçte neler yapacaklarının açıkça ortaya konduğu görülmektedir. İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde; "Okulun bina ve tesisleri ile öğrenci mevcudu, yatılı-gündüzlü, normal veya ikili öğretim gibi durumları göz önünde bulundurularak okul müdürlüğünce düzenlenen nöbet çizelgesine göre öğretmenlerin, normal öğretim yapan okullarda gün süresince, ikili öğretim yapan okullarda ise kendi devresinde nöbet tutmaları sağlanır. Nöbet görevi, ilk ders başlamadan 20 dakika önce başlar, son ders bitiminden 20 dakika sonra sona erer" denmektedir (MEB, 2003). İlköğretim kurumlarının hepsinde okul yönetimi tarafından oluşturulan çizelgeye göre öğretmenlerin nöbet günleri ve nöbet süreleri açıkça ifade edilmektedir. Nöbetçi öğretmenlerin yerine getirmeleri gereken görevler Lise ve Ortaokullar Yönetmeliğinde şu şekilde sıralanmıştır (MEB, 1964):

- a) Okulun eğitim ve öğretim işlerinin düzenli olarak yürütülmesini sağlamak, öğrencilerin kişisel sorunlarıyla ilgilenerek gerekli yardımlarda bulunmak,
- b) Sabahleyin sobaların yakılıp yakılmadığını, akşamları sobaların ateşlerinin alınarak söndürülüp söndürülmediğini ve sabah temizliğinin yapıp yapılmadığını denetlemek, eksikleri varsa tamamlamak,
- c) Bahçede, koridorda, sınıflarda ve okulun diğer yerlerinde bulunan öğrencilere gözcülük etmek (Birkaç nöbetçi öğretmen bulunursa müdür tarafından iş bölümü yapılır.)
- d) Öğretmeni gelmeyen sınıfta bulunmak.

İlgili yönetmeliklerden de anlaşılacağı üzere okul nöbet görevi; bir yönüyle eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerin güvenliğini sağlayabilme, öğrencilerin istek ve ihtiyaç ve kişisel problemlerine yardımcı olabilme, diğer bir yönüyle eğitim-öğretim faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesinde okul yönetimine yardımcı olmayı içeren yasal bir görevdir. Nöbetçi öğretmenlere okul ve öğrenci güvenliğini sağlama ve eğitim-öğretim sürecinde oluşan aksaklıkları tespit etme noktasında önemli sorumluluklar verilmektedir. Ancak alanyazında yer alan sınırlı sayıdaki çalışmada nöbetçi öğretmenlerin yüklendikleri sorumlulukları tam anlamıyla yerine getiremediklerini ortaya koymaktadır. Eraslan ve Aycan (2008)'in okul kazaları üzerine yaptıkları bir çalışmada öğrencilerin uğradıkları kazaların % 41,3'ünde kazaya uğranılan alanda nöbetçi öğretmenin olmadığı ve % 47,1'inde ilk müdahaleyi arkadaşlarının yaptığı ortaya koyulmuştur. Gömleksiz ve arkadaşları (2008) ise okul bahçelerinde yaşanan şiddetli çocuk hakları açısından incelediği çalışmalarında, teneffüslerde nöbet tutan öğretmenlerin öğrencilerin birbirlerine karşı kullandıkları şiddete karşı kayıtsız kaldıkları, zarar görebilecekleri konusunda uyarıda bulunmadıklarını gözlemlemiştir. Turhan ve Turan (2012)'in okul güvenliği üzerine yaptıkları bir çalışmada da okul yöneticilerinin, velilerin ve öğrencilerin % 49,1'inin nöbetçi öğretmenlerin emniyet ve asayiş sağlamada yetersiz olduklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır. Yaman ve Ayar (2009) ise, okul polisi uygulamasını değerlendirdikleri araştırmasında okul polislerinin nöbetçi öğretmenleri okulda kontrol unsuru olarak gördüklerini ancak bazı öğretmenlerin görevlerini layıkıyla yapmadıkları görüşüne sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yapılan araştırma sonuçlarından da yola çıkılarak, araştırmamızda öğretmenlerin okul nöbet görevini gerçekleştirmeleri esnasında ne gibi faaliyetlerde buldukları ve yapılması gereken sorumluluklarından hangilerini yapmadıkları, öğretmenler gözlemlenerek belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Çanakkale İli, Biga İlçesi'nde bulunan Güvemalan İlkokulu ve Güvemalan Ortaokulu'nda görev yapan öğretmenlerin okul nöbet görevleri süresince neler yaptıklarını, hangi eylemlerde bulduklarının belirlenmesi, bununla birlikte okul nöbet görevleri süresince yaptıkları eylemlerin, ilgili yönetmeliklere dayalı olarak okul yönetiminin belirlemiş olduğu nöbet çizelgesine uygun olup olmadığının ortaya koyulması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırma modeline, çalışma grubuna, veri toplama aracına, veri analizi sürecine, geçerlilik ve güvenilirliğe ve araştırma etiğine değinilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Öğretmenlerin okul nöbet görevleri sürecinde neler yaptıklarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Nitel araştırma, insanların doğal ortamlarında, günlük yaşamlarını sürdürürken incelenmesini içermektedir. Bu yöntem ile insanların nasıl yaşadıkları, nasıl konuştukları, nasıl davrandıkları ve neye nasıl tepki verdikleri anlaşılmalı ve açıklanmaya çalışılır (Rothery ve diğerleri, 1996, akt: Ataseven, 2012). Bu çalışmada da okul nöbet görevi sürecinde nöbetçi öğretmenlerin neler yaptıkları doğal ortamlarında incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılının 2. döneminde Çanakkale ili, Biga ilçesinde bulunan Güvemalan İlkokulu ve Güvemalan Ortaokulu'nda görev yapan 10 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubu, eğitim kurumunun araştırmacılarından birisinin eski görev yeri olması ve araştırmanın yapılabilmesi için gerekli olan güvenlik kamera sistemi donanımına sahip olması gibi etkenler dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu nedenle çalışmada olasılıksız örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örneklemede araştırma açısından önemli olan belli bir ölçüte göre örneklem alınır. Araştırmacı, kendi hedefi doğrultusunda evrenden seçim yaparak örnekleme belirler. Örneklem belirlenirken araştırma sorununa en uygun olan öğelerin seçimine özen gösterilir (Şimşek, 2012).

Araştırmanın çalışma grubunda yer alan katılımcıların özellikleri kod isimleriyle birlikte Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Önemli Görülen Bazı Özellikleri

Kod Adı	Cinsiyet	Yaş	Kıdem	Branşı	Kadro Durumu
K1	Kadın	25	2	Sınıf Öğretmenliği	Kadrolu
E1	Erkek	31	9	Türkçe Öğretmenliği	Kadrolu
K2	Kadın	25	3	Matematik Öğretmenliği	Kadrolu
K3	Kadın	36	11	Sınıf Öğretmenliği	Kadrolu
K4	Kadın	33	-	İngilizce Öğretmenliği	Ücretli
E2	Erkek	29	-	Edebiyat Öğretmenliği	Ücretli
E3	Erkek	23	-	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğret.	Ücretli
E4	Erkek	49	29	Sınıf Öğretmenliği	Kadrolu
K5	Kadın	26	-	Biyoloji	Ücretli
K6	Kadın	38	15	Sınıf Öğretmenliği	Kadrolu

K1, Güvemalan İlkokulu'na 2013-2014 eğitim-öğretim yılının başında öğrenim özü nedeniyle atanmıştır. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans eğitimi almaktadır. Öğretmenlik mesleğinin 2. yılındadır. Öğretmenlik branşı sınıf öğretmenliğidir. 1/A sınıfının rehber öğretmenliği görevi verilmiştir. Bununla birlikte Güvemalan İlkokulu'nda norm kadro fazlası olduğundan önümüzdeki eğitim öğretim yılında farklı bir kurumda görevlendirilecektir.

E1, yaklaşık olarak 4 yıldır Güvemalan Ortaokulu'nda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Öğretmenlik mesleğinin 9. yılındadır. Okulun birçok kurul ve komisyonunda istekli olarak görev almıştır. Bir dönem müdür yardımcısı olarak aynı kurumda görevlendirilmiştir. Okulda haftada 28 saat ders görevi bulunmaktadır.

K2, Güvemalan Ortaokulu'nun matematik öğretmenidir. 2013-2014 eğitim-öğretim yılının başında öğrenim özü ile okula atanmıştır. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans eğitimi almaktadır. Öğretmenlik mesleğinin 3. yılındadır. Haftada 22 saat Matematik ders görevi bulunmaktadır.

K3, 5 yıldır Güvemalan İlkokulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Okulun en deneyimli öğretmenlerinden biridir. Öğretmenlik mesleğinin 11. yılındadır. 2/A sınıfı rehber öğretmenliği görevini sürdürmektedir. Okul rehberlik hizmetleri yürütme kurulunda görevlidir.

K4, Güvemalan Ortaokulu'nda ücretli İngilizce öğretmeni olarak görev yapmaktadır. 2013-2014 eğitim-öğretim yılının 2. döneminde askerlik izninde bulunan İngilizce öğretmenin yerine görevlendirilmiştir. Birçok kez farklı kurumlarda ücretli öğretmen olarak görev yapmıştır. Haftada 19 saat İngilizce ders görevi bulunmaktadır.

E2, Güvemalan Ortaokulu'nda 7. Sınıf özel eğitim alt sınıfında görevlendirilmiş ücretli öğretmendir. Fen Edebiyat Fakültesi, Edebiyat bölümü mezunudur. Özel eğitim sınıfına, özel eğitim öğretmeni temin edilemediğinden zorunlu olarak görevlendirilmiştir. Farklı kurumlarda birçok kez ücretli öğretmen olarak görev yapmıştır.

E3, 2013-2014 eğitim-öğretim yılının 2. yarısında Güvemalan Ortaokulu'nda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerine girmek için ücretli öğretmen olarak görevlendirilmiştir. Açık Öğretim Fakültesi 2 yıllık İlahiyat Bölümü mezunudur. Daha önce öğretmenlik deneyimi yaşamamıştır.

E4, okulun en deneyimli öğretmenidir. Öğretmenlik mesleğinin 29. yılındadır. Yaklaşık olarak 10 yıldır Güvemalan İlkokulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Tüm öğretmenler tarafından saygı duyulan bir kişiliğe sahiptir. Okulun birçok kurul ve komisyonunda gönüllü olarak görev almıştır.

K5, Güvemalan Ortaokulu'nda 2013-2014 eğitim öğretim yılının 2.yarısında askerlik izninde olan kadrolu Fen ve Teknoloji öğretmenin yerine Fen ve Teknoloji derslerine girmek için ücretli öğretmen olarak görevlendirilmiştir. Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü mezunudur. İlk kez öğretmenlik deneyimi yaşamaktadır. Haftada 18 saat Fen ve Teknoloji dersi görevi bulunmaktadır.

K6, Güvemalan İlkokulu'na 2013-2014 eğitim-öğretim yılı başında eş durumu özür atamasıyla gelmiştir. Öğretmenlik mesleğinin 15. yılındadır. Okulun deneyimli öğretmenlerinden biridir. Kadrolu sınıf öğretmenidir. 3/A sınıfının rehber öğretmenliği görevini sürdürmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak okulun güvenlik kameraları kullanılmıştır. Veriler, okulun dört farklı noktasında sürekli kayıt yapan güvenlik kameralarından elde edilen görüntüler içerisinden okul nöbet görevinin yerine getirildiği süreçleri kapsayan bölümlerin yer aldığı kayıtlardan oluşmuştur.

İşlem

Veri toplama aşamasında öncelikle araştırma yapılacak okula gidilmiş, okul yöneticisi ve tüm öğretmenlere yapılacak olan çalışmanın amacı konusu ve çalışmanın nasıl yapılacağına ilişkin açıklamalarda bulunulmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlerin nöbet görevi sürecinde neler yaptıklarını ortaya koyabilmek için okulun güvenlik kamera sistemi kullanılmıştır. Öğretmenlerin iki hafta boyunca nöbet görevleri süresince neler yaptıkları kayıt altına alınmıştır. Kayıtlama işlemi okulun dört farklı bölgesinde yer alan kameralar aracılığı ile yapılmıştır. Kaydedilen görüntüleri alabilmek için üç kez okula gidilmiş, tüm kameralara ilişkin görüntüler kontrol edilerek veri kaybı en aza indirilmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi için okulun dört farklı bölgesinden elde edilen görüntüler tek tek izlenmiş, görüntülerde öğretmenlerin nöbet görevleri süresinde yaptıkları eylemler, faaliyetler gözlem notları biçiminde yazıya dökülmüştür. Oluşan gözlem notlarından hareketle öğretmenlerin genel olarak yaptıkları eylemler araştırma bulguları olarak ortaya koyulmuştur. Öğretmenlerin bu süreçte yaptıkları benzer eylemlerin yanında farklı davranış durumları da etraflıca ortaya koyulmuştur. Bunun yanı sıra öğretmenlerin bu süreçte yapması gerektiği halde yapmadığı eylemlerde gözlem notlarıyla belirlenmiştir.

Geçerlilik ve Güvenirlilik

Araştırmadan elde edilen sonuçların geçerliliğini sağlayabilmek için, her bir katılımcı ile birebir görüşerek ikramlarda bulunulmuştur. Katılımcılara araştırmanın amacı, konusu, kapsamı detaylı olarak açıklanmıştır. Ayrıca kendilerine araştırma sürecinin nasıl işleyeceği ve bu süreçte kesinlikle kişilik haklarının zedelenmeyeceği samimi bir dille belirtilmiştir. Araştırma verileri analiz edilirken öğretmenlerin sergiledikleri davranışlar olduğu gibi ele alınmış, kişisel düşüncelerden bağımsız bir şekilde not edilmiştir. Böylece objektif bir şekilde veriler gözlem notu haline getirilmiştir. Güvenirliliğini sağlayabilmek için ise öğretmenlerin okul nöbet görevleri süresince neler yaptıkları iki hafta boyunca gözlemlenmiştir. Böylece öğretmenlerin iki farklı nöbet görevi süresince gözlemlenmesi sağlanmıştır. Bu da öğretmenlerin iki farklı nöbet görevi sürecinde yaptıkları eylemlerin tutarlı olup olmadığının belirlenmesine olanak tanımıştır.

Bilimsel Etik

Öğretmenlerin okul nöbet görevleri süresince neler yaptıklarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada şu etik kuralları dikkate alınmıştır:

- ✓ Katılımcılar araştırmanın amacı, konusu ve olası riskleri hakkında bilgilendirilmişlerdir.
- ✓ Katılımcıların bireysel hakları, saygınlıkları ve gizlilikleri bağlılık sözleşmesini oluşturan etik kurallar çerçevesinde yasal güvenceye alınmış olup bu bağlamda araştırmacılar sorumluluk almışlardır.
- ✓ Katılımcılara kod isimler verilerek kimlik bilgileri gizli tutulmuştur.
- ✓ Araştırmacılar ve katılımcılar arasında dürüstlük ve samimiyet temel felsefe olarak benimsenmiştir.
- ✓ Araştırma gönüllülük esasına dayalı olarak yürütülmüş, katılımcılara araştırmadan istedikleri zaman çekilebilecekleri belirtilmiştir.
- ✓ Araştırmacılar kurumsal rollerin kendisine sağladığı yetki ve gücü hiçbir zaman kullanmamıştır.
- ✓ Araştırmacılar katılımcıların cinsiyet, dil, din, ırk vs. diğer önemli özelliklerine her zaman için saygı göstermiştir.
- ✓ Araştırmacılar araştırma bulgularını açık ve anlaşılır bir dille paylaşmayı temel ilke olarak benimsemişlerdir.
- ✓ Araştırmacılar verilerin saklanmasıyla sorumlu olduklarını farkında olarak araştırmayı yürütmüşlerdir.
- ✓ Araştırmacılar, çalışmayı uygun istatistiksel analizler uygulayarak ve verileri objektif biçimde değerlendirerek araştırmayı tamamlamışlardır.
- ✓ Araştırmacılar, çalışmanın uygulama ve planlama aşamasında nitel araştırmalardaki etik kurallara, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin ilkelere uymuşlardır.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Güvemalan İlköğretim Okulu, Çanakkale'nin Biga İlçesi'ne bağlı Güvemalan Köyü'nde 8 yıllık kesintisiz eğitim kanununa istinaden yapılmıştır. Okul, 1998 yılında eğitim-öğretim hizmeti vermeye başlamıştır. Mevki olarak köyün biraz dışında yer alan geniş bir arazi üzerine kurulmuş olan okul, 16 derslikli tip proje olarak tasarlanmıştır. Bina zemin kat ile birlikte toplam 3 kattan

meydana gelmektedir. Binanın zemin katında anasınıfı, çok amaçlı salon, kazan dairesi ve depo bulunmaktadır. Birinci katında 1.sınıftan 4. sınıfa kadar olan şubeler ve yönetici odaları ve kütüphane bulunmaktadır. İkinci katta 5. sınıftan 8. sınıfa kadar şubeler, fen ve teknoloji laboratuvarı bulunmaktadır. Bahçede ise bir bölüm tören alanı, bir bölüm oyun bahçesi, bir bölümde ziraat alanı olarak tasarlanmıştır. 2012 yılında ilköğretim kademesi ilkokul ve ortaokul olmak üzere 2 ayrı kademeye ayrıldığından; 1. kat tamamen ilkokula, 2. kat ise ortaokula tahsis edilmiştir. Bununla birlikte ortaokul kısmında şube sisteminden vazgeçilmiş, derslik sistemine geçilmiştir. Böylece ikinci katta tüm branş öğretmenlerine ait sınıflar oluşturulmuştur (Örneğin, fen ve teknoloji sınıfı, matematik sınıfı vb.).

Görüntü 1. Güvemalan İlkokulu-Ortaokulundan Bir Görünüş

Güvemalan İlkokulu ve Ortaokulu aynı zamanda bölgedeki diğer köylerin eğitim ihtiyacını karşılayabilmek için taşıma merkezi ilköğretim okulu olarak faaliyet göstermektedir. Okulun bulunduğu köy merkezi haricinde toplam üç köyden öğrenciler okul servisleriyle bu okula taşınarak öğrenimlerini sürdürmektedirler. Okul olabildiğince geniş bahçeye ve yeteri kadar dersliğe sahip olmasına rağmen öğrenci sayısı toplam 108'dir. Bu da öğrencilerin tenefüslerde ve ders dışı zamanlarda çok geniş bir alanda özgürce hareket etmelerine olanak tanımaktadır. Ancak bu durumun bir dezavantajı ise öğrencilerin ders dışı zamanlarda okulun uzak köşelerine giderek kontrol dışı kalabilmeleridir. Bu durum ise büyük ölçüde nöbetçi öğretmenlik uygulaması ile çözülmeye çalışılmaktadır. 2013-2014 eğitim öğretim yılı 2. yarıyılında okulda toplam 13 öğretmen görev yapmaktadır. Bu öğretmenlerden 10 tanesine nöbet görevi verilmiştir. Okul yönetimi, nöbet uygulamasını her gün iki öğretmene; biri zemin kat ve bahçe, diğeri 1. kat ve 2. katı kontrol edecek biçimde düzenlemiştir. Okul yönetiminin hazırlanmış olduğu çizelgeye göre nöbet görevi okul başlangıç saatinin 15 dk. öncesi ve okul çıkış saatinin 15 dk. sonrasında bitecek şekilde ayarlanmıştır. Okul nöbet görevi ders dışı zamanlarda yerine getirilmesi gereken bir görev olduğundan dört farklı zaman diliminde yerine getirilmektedir. Bunlar; sabah ilk ders başlamadan önceki 15dk., bütün tenefüsler, öğle yemeği zamanı, son ders çıkışından sonraki 15 dk. şeklindedir. Sabah ilk ders başlamadan önceki 15 dk'lık dilimde; okulun bölümlerinin temizliği ve eğitim-öğretim için uygun olup olmadığı, öğrencilerin eğitim-öğretim için hazır olup olmadığı, varsa derse gelmeyen öğretmenin tespit edilerek idareye bildirilmesi, ısıtma sisteminin faaliyette olup olmadığı gibi kontroller yapılır. Okul çıkışından sonraki 15 dk'lık zaman diliminde ise öğrencilerin taşıma servislerine binip binmediğinin kontrolü, gün içerisinde herhangi bir sorunla karşılaşıldıysa onu resmi kayıt altına alma gibi eylemler yapılmaktadır.

Okul yönetiminin oluşturduğu zaman çizelgesi Tablo 2'de verilmiştir. Öğretmenler bu çizelgeye göre okul nöbet görevlerini gerçekleştirmektedirler.

Tablo 2. Okul Ders Giriş-Çıkış Saatleri

Öğrenci Giriş	Öğretmen Giriş	Ders Çıkış
08:48	08:50	09:30
09:38	09:40	10:20
10:38	10:40	11:20
11:28	11:30	12:10
13:08	13:10	13:50
13:58	14:00	14:40
14:48	14:50	15:30

Tablo 2’den de anlaşılacağı üzere öğrencilerin bir günde toplam beş teneffüs, bir öğle yemeği zamanı bulunmaktadır. Teneffüslerden biri 20 dk., diğerleri ise 10’ar dk.’dır. Öğle yemeği vakti de toplam 1 saate karşılık gelmektedir. Nöbetçi öğretmenler bu zaman dilimlerinde okul nöbet görevlerini yerine getirmektedirler.

Okulun güvenlik kameralarından elde edilen görüntülerin analizi sonucunda öğretmenlerin okul nöbet görevleri sürecinde yaptıkları eylemler: koridorlarda dolaşma, bahçede dolaşma, belli bir noktadan öğrencileri gözlemleme, öğrencilerle sohbet etme, öğrencilerin derslere ilişkin sorularına yanıt verme, öğrencilere sarılma, okul bölümlerini kontrol etme, taşınmalı öğrencileri servis araçlarına binip binmediklerini kontrol etme olarak bulunmuştur.

Aşağıda sırasıyla öğretmenlerin okul nöbet görevleri süresince yaptıkları eylemler detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Okul Koridorlarında ve Bahçede Dolaşma

Öğretmenlerin nöbet görev yerlerinde yaptıkları en belirgin eylemlerden biri nöbet görev mahallerinde belli aralıklarla dolaşmalarıdır. Nitekim öğretmenlerin çoğu öğrencileri kontrol altında tutabilme ya da başka bir deyişle istenmeyen öğrenci davranışlarını en aza indirebilme adına öğrencilerin yoğunlukta bulunduğu yerlerde dolaşma eğilimindedirler. Bu dolaşma eylemini olabildiğince yavaş ve öğrencileri gözetim altında tutarak yapmaktadırlar. Görüntüleri incelediğimizde katlarda görevli öğretmenlerin koridorlarda, bahçede görevli öğretmenlerin ise bahçenin çeşitli bölgelerinde dolaştıkları görülmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin genel olarak aynı bölgelerde dolaşma eğiliminde oldukları söylenebilir.

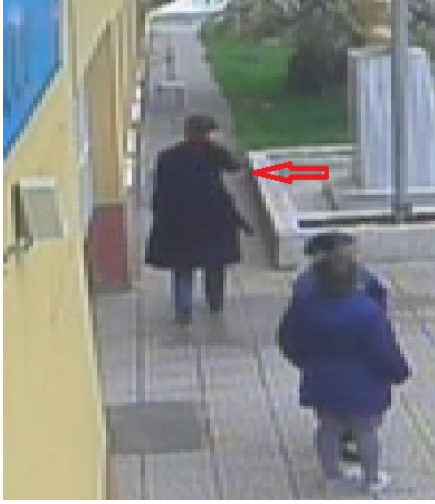
Görüntü 2. Okul Koridorları ve Bahçeden Görüntüler

K1

K2

K3

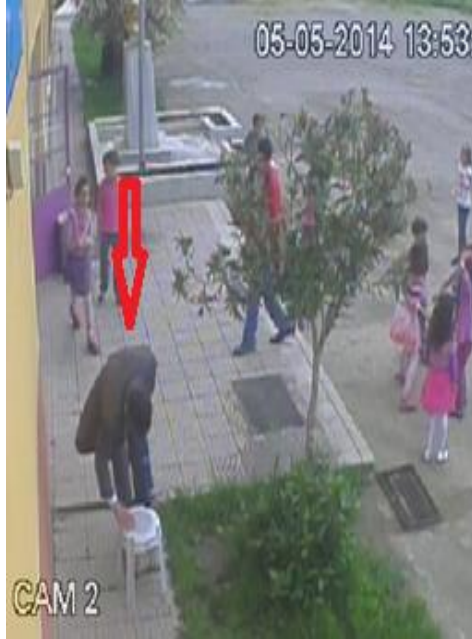
K4

Yukarıdaki görüntülerden de anlaşılacağı üzere öğretmenler okul nöbet görev yerlerinde belli bir noktadan diğer bir noktaya doğru dolaşmaktadırlar. Koridorlarda görev yapan öğretmenler daha çok dersliklerin olduğu bölgelere doğru hareket ederken, bahçede görevli öğretmenler daha çok öğrencilerin teneffüslerde bulunmayı tercih ettiği okul basketbol ve oyun sahasına doğru hareket etmektedirler. Bu da öğretmenlerin nöbet görev yerlerinde belirli bölgelerde dolaştıklarını göstermektedir.

Belirli Bir Noktadan Öğrencileri Gözleme

Öğretmenlerin okul nöbet görevleri süresince yaptıkları eylemlerden biri de öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu bölgeyi görece şekilde sabit bir noktada durup, öğrencileri gözlemlemeleridir. Okulun bina içerisinde görevli nöbetçi öğretmenlerinden çoğu bu noktayı merdivenlerin önü, bahçede ise okul giriş kapısına yakın bölgeler olduğu tespit edilmiştir. Buda öğretmenlerin daha fazla bölgeyi gözlemleyebilecek şekilde sabit bir nokta belirlediklerini göstermektedir.

Görüntü 3. Öğretmenlerin Nöbet Görevleri Süresinde Sabit Durdukları Noktalar

E1

K2

İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN OKUL NÖBET GÖREVLERİ ÜZERİNE BİR...

Yukarıdaki görüntülerden de anlaşılacağı üzere nöbet görev yerlerinde öğretmenler görüş alanlarını arttırabilme ve daha geniş bölgeyi gözlemleyebilme adına bazı noktalar belirledikleri ve o noktalarda sabit durarak gözlem yapmaktadırlar. Böylece belli bir bölgeye odaklanmaktan çok, geniş bir alandaki öğrenciyi kontrol altında tutmaktadırlar.

Öğrencilerle İletişim

Öğretmenler nöbet görevleri süresince herhangi bir nedenle yanlarına gelen öğrencilerin sorularına cevap vermekte, onlarla sohbet etmektedirler. Böylece öğretmenler teneffüslerde öğrencilerin istek ve ihtiyaçlarına yönelik sorularına yanıt vererek, olumlu bir öğrenci-öğretmen iletişimi sağlamaktadır. Bu durum bir yönüyle öğrencilerin karşılaştıkları problemlerin çözümünde yardımcı olabilecek bir görevlinin varlığını bilmeleri ve kendilerini daha güvende hissetmeleri açısından önemlidir.

Görüntü 4. Öğrenci-Öğretmen İletişimi

E3

K5

Nöbetçi öğretmenlerin öğrencilerle iletişime geçtiği diğer bir konu ise öğrencilerin derslere ilişkin çözemediği sorular ya da anlayamadığı konular hakkında yardım istemesi, öğretmenlerinde öğrencilere yardımcı olmasıdır. Özellikle matematik öğretmeni Fatma nöbet görev süresinin büyük bir bölümünde öğrencilerin ders konularına ilişkin getirdikleri soruların çözümüne yardımcı olmaktadır.

Görüntü 5. Dersle İlişkin Soruların Çözümüne Yardımcı Olma

K2

Öğrencilere Sarılarak Sevgi Gösterisinde Bulunma

Nöbetçi öğretmenlerden bazıları okul nöbet görevleri süresince yanlarına gelen öğrencilerden bazılarını sarılarak sevgi gösterisinde bulunmaktadır. Öğretmenler özellikle ilkokul kademesindeki öğrencilere okulun birinci katında dolaştıkları zamanlarda sarılmaktadır. Bu durumun öğrenci-öğretmen arasındaki samimiyeti artırarak olumsuz öğrenci davranışlarını engelleyebilme açısından önemli olduğu söylenebilir.

Görüntü 6. Öğretmen-Öğrenci Arasındaki Samimiyete İlişkin Bazı Görüntüler

E3

K2

Okulun Bölümlerini Kontrol Etme

Nöbetçi öğretmenler tenffüslerde öğrencilerin sınıfların dışına çıkıp çıkmadığını kontrol ederek, dersliklerde öğrenci varsa sınıfın dışına hatta okul bahçesine çıkartmaktadırlar. Bununla birlikte derse giriş zili çaldığında ise bahçede, okul kütüphanesi ve lavabo gibi öğrencilerin tenffüslerde bulunabileceği bölümlerde öğrenci olup olmadığını kontrol ederek öğrencilerin ders başlamadan önce sınıflarında olmasını sağlamaktadırlar.

Görüntü 7. Derslikleri Kontrol Eden Nöbetçi Öğretmen

K1

İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN OKUL NÖBET GÖREVLERİ ÜZERİNE BİR...

Taşımali Öğrenci Servis Araçlarını Kontrol Etme

Okul çıkışında nöbetçi öğretmenler civar köylerden gelen öğrencileri servis araçlarına bindirerek, taşımali öğrenci listesinde yer alan öğrencilerin araçta olup olmadığını kontrol etmektedirler. Üç farklı köyden gelen öğrenciler için tahsis edilen taşımali öğrenci servisleri, görevli nöbetçi öğretmenler tarafından kontrol edilmekte, o gün okula gelen öğrencilerin serviste olup olmadığı devam takip listesine işlenerek tespit edilmektedir.

Görüntü 8. Taşımali Öğrenci Servislerini Kontrol Eden Nöbetçi Öğretmen

K3

E3

Öğretmenler okul nöbet görevleri süresince birçok faaliyette bulunmakla birlikte, ilk ders başlamadan önce sınıfların ve okul bölümlerinin (lavabo, kazan dairesi vb.) eğitim-öğretime hazır olup olmadığını kontrol etmemektedir. Öğle yemeği vaktine kadar öğretmenler nöbet görev yerlerinde dolaşarak veya sabit bir noktada durarak öğrencileri gözlemekte, ancak öğle yemeği vakti ve öğleden sonraki teneffüslerde nöbet görev yerlerini zaman zaman terk etmektedirler. Bu durum öğretmenlerin okul nöbet görevleri sürecinde yorulmalarına, öğle yemeği vaktinden sonra performanslarının düşmesine bağlanabilir.

Öğretmenlerin nöbet tutması için belirlenen bölgeler; 1. ve 2. kat, zemin kat ve bahçe olarak belirlenmiştir. Ancak öğretmenlerin genel olarak nöbet görev sürecinde görevli oldukları bölgelerden yalnızca birinde buldukları gözlemlenmiştir. 1. ve 2. katta görevli öğretmenlerin çoğu yalnızca 1. katta bulunmayı, zemin kat ve bahçede görevli öğretmenlerin çoğu ise bahçede bulunmayı tercih etmektedirler. Öğretmenlerden yalnızca K1, 1. ve 2. katı belirli aralıklarla dolaşarak tüm nöbet alanını kontrol altında tutmaya çalışmaktadır. Bu durum öğretmenlerin, öğrencilerin daha fazla bulunduğu bölgeleri kontrol altında tutma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Aynı zamanda öğretmenlerin bulunmayı tercih etmedikleri bölgelerde ise herhangi bir kontrol unsuru olmadığından dolayı olumsuz durumlar (kaza, çatışma vb.) meydana gelebilme ihtimali olabilmektedir. Bu sonucun, Yaman ve Ayar (2009: 160)'ın yaptıkları çalışmada okul polislerinin nöbetçi öğretmenleri okulda kontrol unsuru olarak gördüklerini ancak bazı öğretmenlerin görevlerini layıkıyla yapmadıkları sonucu ile tutarlı olduğu söylenebilir.

Bulgulara dayalı olarak öğretmenlerin okul nöbet görevleri süresince yasal olarak neler yapmaları gerektiğini bilmedikleri söylenebilir. Bununla birlikte okulda görevli öğretmenlerin birçoğunun nöbet tutma tarzları ve yaptıkları eylemler benzerlikler göstermektedir. Bu da okulda nöbet görevi verilen öğretmenlerin genel olarak belirgin bir nöbet tutma profilinin olduğunu göstermektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar şunlardır:

1. Nöbetçi öğretmenler nöbet görev mahallerinde belli aralıklarla dolaşmaktadır. Başka bir deyişle nöbetçi öğretmenler okul koridorlarında ve bahçede belli aralıklarla dolaşma eyleminde bulunmaktadır.
2. Nöbetçi öğretmenler öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu bölgeyi görecektir şekilde sabit bir noktada durup, öğrencileri gözlemlemektedirler.
3. Nöbetçi öğretmenler nöbet görevleri süresince herhangi bir nedenle yanlarına gelen öğrencilerin sorularına cevap vermekte, onlarla sohbet etmektedirler.
4. Nöbetçi öğretmenler okul nöbet görevleri süresince yanlarına gelen öğrencilerden bazılarını sarılarak ilgi gösterisinde bulunmaktadır.
5. Nöbetçi öğretmenler tenffüslerde okul bölümlerini kontrol etmektedirler. Öğrencilerin sınıfların dışına çıkıp çıkmadığını kontrol ederek, dersliklerde öğrenci varsa sınıfın dışına hatta okul bahçesine çıkartmaktadır.
6. Nöbetçi öğretmenler civar köylerden gelen öğrencileri servis araçlarına bindirerek, taşınmalı öğrenci listesinde yer alan öğrencilerin araçta olup olmadığını kontrol etmektedirler.
7. Nöbetçi öğretmenler ilk ders başlamadan önce sınıfların ve okul bölümlerinin (lavabo, kazan dairesi vb.) eğitim-öğretime hazır olup olmadığını kontrol etmemektedirler.
8. Nöbetçi öğretmenler öğle yemeği vakti ve öğleden sonraki tenffüslerde nöbet görev yerlerini zaman zaman terk etmektedirler.

Araştırma sonuçları, nöbetçi öğretmenlerin kendilerine yüklenen sorumluluğun büyük bir bölümünü gerçekleştirdiklerini ortaya koymaktadır. Ancak sabah ilk ders öncesinde okul bölümlerinin kontrolünü yapmadıklarını, dolayısıyla öğrencilerin eğitim görecektleri mekânlardaki olumsuz durumları tespit etme ve gerekli önlemleri alma noktasında eksik kaldıkları söylenebilir. Bu bulgu, Turhan ve Turan (2012)'in okul güvenliği üzerine yaptıkları bir çalışmada ortaya koyduğu okul yöneticileri, veliler ve öğrencilerin % 49,1'inin nöbetçi öğretmenlerin okul içi emniyeti sağlamada yetersiz oldukları bulgusu ile paralellik göstermektedir. Bununla birlikte araştırmada nöbetçi öğretmenlerin özellikle öğle yemeği vakti ve öğleden sonraki tenffüslerde nöbet görev yerlerini zaman zaman terk ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgunun da Yaman ve Ayar (2009)'ın yaptıkları çalışmadan elde ettikleri, okul polislerinin nöbetçi öğretmenleri okulda kontrol unsuru olarak gördükleri ancak bazı öğretmenlerin görevlerini layıkıyla yapmadıkları görüşüne sahip oldukları sonucu ile tutarlı olduğu söylenebilir. Bu durum öğretmenlerin görevlerini layıkıyla yapmalarına bağlanabileceği gibi, okul nöbet görevleri sürecinde yorulmalarına, öğle yemeği vaktinden sonra performanslarının düşmesine de bağlanabilir.

Bu sonuçlara dayalı olarak öneriler şu şekilde sıralanabilir:

1. Öğretmenlerin özellikle öğleden önce nöbet görev bölgesinde dolaştıkları ve öğrencileri kontrol ettikleri, öğleden sonra ise öğretmenler odasında buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Okul nöbet görevinin tüm gün olması öğretmenleri yorduğundan öğretmenlerin okul nöbet görev süreleri kısaltılmalı gerekirse öğleden önce bir öğretmen, öğleden sonra bir öğretmen biçiminde görev paylaşımı yapılmalıdır.
2. Öğretmenlerin sabah ders başlamadan önce okulun bölümlerinin eğitime hazır olup olmadığı, dersliklerin temiz olup olmadığı gibi kontrollerin yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle öğretmenlere ilk ders başlamadan önce yapmaları gereken derslik, kazan dairesi ve okulun diğer bölümlerinin kontrolü gibi eylemleri yapmaları gerektiği okul yönetimince resmi bir toplantıyla nedenleriyle birlikte anlatılmalıdır.
3. Öğretmenlerin öğle yemeği vakitlerinde çoğunlukla nöbet görev yerlerinde bulunmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğle yemeği zaman dilimi bir saat gibi uzun bir süreye karşılık geldiğinden bu zaman dilimi için ayrı bir öğretmen görevlendirilmelidir.
4. İleride yapılacak araştırmalarda öğretmenlerin okul nöbet görevi sürecinde yaptıkları eylemler tekil olarak incelenerek öğretmenlerin bireysel olarak nöbet tutma tarzları belirlenebilir.

5. Öğretmenlerin okul nöbet görevleri sürecinde hangi eylemleri niçin yaptıkları, hangi eylemleri de niçin yapmadıkları görüş alınarak belirlenebilir.
6. İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin hitap ettikleri öğrenci kitlesi farklı olduğundan, farklı kademedeki öğretmenlerin okul nöbet görevi süresince yaptıkları eylemler karşılaştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Ataseven, B. (2012). Nitel bilimsel araştırmalarda veri kalitesinin önemi. *Marmara Üniversitesi İ.B.B.Dergisi*, 33(2), 543-564.
- Dönmez, B. (2001). Okul güvenliği sorunu ve okul yöneticisinin rolü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 7(1), 63-74.
- Eraslan, R. ve Aycan, S. (2008). Bir ilköğretim okulu ikinci kademe öğrencilerinde okul kazası görülme sıklığının incelenmesi. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 2(1), 8-18.
- Gömlüksiz, M., Kilimci, S., Vural, R. A., Demir, Ö., Koçoğlu-Meek, Ç. ve Erdal, E. (2008). Okul bahçeleri merceke altında: şiddet ve çocuk hakları üzerine nitel bir çalışma. *İlköğretim Online*, 7(2), 273-287.
- Işık, H. (2004). Okul güvenliği: kavramsal bir çözümleme, *Milli Eğitim Dergisi (Güz 2004)*, Sayı: 164.
- MEB. (1964). *Lise ve Ortaokullar Yönetmeliği*. 20 Mayıs 2014 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- MEB. (1973). *Milli Eğitim Temel Kanunu*. 20 Mayıs 2014 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- MEB. (2003). *İlköğretim Kurumları Yönetmeliği*. 20 Mayıs 2014 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Memduhoğlu Hasan, B. ve Taşdan, M. (2007). Okul ve öğrenci güvenliği: kavramsal bir çözümleme. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(34), 69-83.
- Özer, N. ve Dönmez, B. (2007). Okul güvenliğine ilişkin kurumsal etkenler ve alınabilecek önlemler. *Milli Eğitim Dergisi*, 173, 299-313.
- Özer, N. ve Dönmez, B. (2013). Güvenlik kameraları ve okul güvenliği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(3), 437-448.
- Şimşek, A. (2012). Evren ve örneklem. İçinde Şimşek, A. (Edt). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Açıköğretim Fakültesi Yayını No:1619, 1. Baskı, Eskişehir.
- Tabancalı, E. ve Bektaş, T. (2009). Student safety in primary schools: A sample of Büyükçekmece County. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 281-284.
- Turhan, M. ve Turan, M. (2012). Ortaöğretim kurumlarında güvenlik. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 18(1), 121-142.
- Yaman, E. ve Ayar, N. (2009). Okul güvenliğine farklı bir yaklaşım: okul polisi uygulaması. *Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Dergisi*, 11(2), 147-171.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In order education process at the schools which are responsible for the educational needs of the society to be conducted successfully, it is necessary to provide safety of students and school. At a secure educational institution, both teachers and students are able to fulfill their responsibility succesfully. Thanks to business applications and rules which are set up for schools, it is possible to provide student safety. One of these applications is to give teachers the duty of hall monitor at out-classes times at schools. While teachers are fulfilling the hall monitor duty, they try to meet students` individual needs by prioritizing the safety of students, to interfere the undesired student behaviors immediately and to screen out the suitability of physical structure of school for education. Yet, still, it has been seen that teachers do not have enough information about which responsibilities exist within hall monitor duty. Hence, at this research, it has been tried to determine at which kind of behaviors teachers show and at which subjects they fall behind within school monitor duty which is considered crucial.

Method

At this research which aims at determining what teachers do during guide duty, qualitative research model has been used. Study group of the research consists of 10 teachers who serve at Güvemalan primary and secondary school located in Çanakkale /Biga district at the second term of 2013-2014 school year. In order to observe applications of the teachers chosen rightly for the purpose of research during hall monitor duties, purposeful sampling among improbable sampling method has been used. As tools to collect datum at research, school's security cameras have been used. Datum is comprises of records with parts including the processes in which school guard duty is fulfilled among the security footages recording continually at 4 different spots of school.

Before collecting information, aim of research has been explained to all the teachers and school principal, and it has been stated that the saved records will not be shared with any institution. In order to ensure reliability at datum obtained from the teachers` acts during school guard duty, two-week footages have been analyzed. By reaching security footages recording continually at 4 different spots of school, they have been assessed independently of each other.

At the data analysis process, footages obtained from cameras at 4 different spot have been watched separately, and at footages it has been put behaviors of teacher during school guard duty on paper as observation notes. Activities achieved from created observation notes form the finding part of research. Besides, acts which are not performed by teachers although they are within teachers` responsibilities have been noted in the light of observations.

Conclusion and Discussion

Results obtained in the direction of findings achieved within the scope of research are like this: teachers performing hall monitor duty walk periodically at their guard duty zones (school corridor, school yard). Teachers watch students by standing at the areas where students gather or by standing still at a spot where they can see these areas easily. In the meantime, they field students` questions which came for some reason; at the same time, they deal with students` personal problems closely. Also, they show display of endearment to students by hugging them during their communication with students coming to them. Besides, teachers check the other sections of school at break time; on the condition that there is not an unfavorable weather condition, they enable students to go out to school yard at break time. Still within guard duty, teachers check the students on mobile student list at school shuttle bus. Beside these, considered among the most important duties, control of both classes and the other parts of school is done by teachers before the first course starts. Teachers determine whether school is ready for education or not. At schools with full-time schooling, it has been reached to the conclusion that teachers do not stick to their duties enough in the afternoon because they get tired during guard duty.

When research results are evaluated, teachers are not able to fulfill their guard duty properly because they generally get exhausted at schools with full-time schooling. For this reason, at schools which are giving such kind of education, guard duty can be distributed to teachers as in the forenoon and in the afternoon. Teachers should be announced by school management that they need to screen out the school for education before the first class begins. As lunch time takes an hour, in the meantime, another teacher who can maintain the control of school and students can be charged. Researches which test the knowledge about the responsibilities which teachers are supposed to take during guard duty can be conducted more often. Because of the fact that students who receive education at elementary school step differ from each other in terms of developmental features, researches over teachers who keep guard duty can be done separately at both step.